

Dalarnas Bygdegårdsdistrikt Verksamhetsberättelse 2024

**Dalarnas distrikt var värd för
förbundsstämman i Mora
Stämmolokal var Moraparken**

Vår ordförande har ordet.

Bygdegårdsvänner:

Till våra bygdegårdar kommer fler och fler. Man har upptäckt att det händer mycket i våra bygdegårdar och bystugor. Träffas under enkla former fika, prata, spela kort och äta tillsammans. Barn och unga kommer till verksamheter.

Distriktsstämman som var i Söder Tuna Bygdegård i Borlänge kommun kom föreningar som aldrig varit med på våra stämmor tidigare.

Aspeboda bygdegårdsförening Falu kommun, med sin ungdomsverksamhet. Som även blev årets bygdegård 2024.

Dalarnas distrikt fick vara värd för förbundsstämman. Stämman var i Mora. Där träffades cirka 150 ombud och inbjudna gäster. Vi började med att resa runt i Mora. De fick verkligen uppleva Dalakultur. Vi har verkligen satt Dalarna på kartan.

Besök i Nusnäs bygdegård där dalarnas museúm Sebastian Selvén berättade om dräkter och romantik.

Dalahästtillverkning i Nusnäs. Vidare till Färnäs där vd: Johan Eriksson berättade om samarbetet mellan bygdegårdar och vasaloppet. Alla bodde på First Camp i Mora med stämman i Mora Parken. Förbundsfesten var i Östnors bygdegård.

Förbundsordförande Per Lodenius avgick och en ny ordförande tillträdde Mikael Larsson som vi hälsar välkommen till bygdegårdsrörelsen.

Vi riktar ett stort Tack till Region Dalarna för gott samarbete. Tack till alla som bidragit till vår verksamhet under året. Ingen nämnd och ingen glömd.

Dalarnas Bygdegårdsdistrikt hälsar alla välkommen till verksamhetsåret 2025.

Eva-Lisa Eriksson, ordförande

Distriktsstyrelsen har bestått av:

Eva-Lisa Eriksson	Nybo, Säter	ordförande
Bengt-Olof Danielsson	Garpenberg, Hedemora	vice ordförande
Gertrud Hjelte Svinö, Jonny Wikström	Dala-Husby, Hedemora	sekreterare
Håkan Johansson	Siljansnäs, Leksand.	kassör
Katarina Jernberg	Dalsjö, Borlänge	
Mats-Gunnar Eriksson	Lindan, Borlänge	
Ulrika Korkala	Öna, Mora	
	Skattlösberg, Ludvika	Centerpartiet

Ersättare:

Birgitta Gustafsson	Säter

Revisorer:

Mari Jansson	Sjöhaga, Säter
Kristina Ohls	Avesta

Ersättare:

Margith Henriksson	Mora
Evert Hermansson	Östomsjön, Älvdalen

Valberedning:

Mats Dahlström	Aspeboda, Falun	sammankallande
Leo Persson	Hållbovallen, Älvdalen	
Jan-Olof Källström	Folkärna, Avesta	
Cajsa Sjosten	Garpenberg, Hedemora	
Maj Björk	Leksand	

Styrelsen har hållit 4 fysiska sammanträden samt 1 webbmöte under året.

Utöver det har styrelsen haft många ej protokollförda möten inför förbundsstämmans genomförande i Dalarna. Styrelsens ledamöter har sinsemellan fördelat ansvaret att vara kontaktpersoner för Bygdegårdsföreningarna i Dalarnas femton kommuner. Styrelsens ledamöter har deltagit i riksförbundets olika webbmöten och konferenser.

Kultur	Gertrud Hjelte, Katarina Jernberg, Eva-Lisa Eriksson
Information	Bengt-Olof Danielsson, Håkan Johansson
Bygg	Bengt-Olof Danielsson
Försäkring	Bengt-Olof Danielsson, Mats-Gunnar Eriksson, Jonny Wikström
Ungdom	Mats-Gunnar Eriksson, Katarina Jernberg
Landsbygd	Eva-Lisa Eriksson, Håkan Johansson
Miljö	Eva-Lisa Eriksson, Håkan Johansson, Bengt-Olof Danielsson

Medlemmar, medlemskap, samverkan

Antalet anslutna, 113 bygdegårdsföreningar/bystugor motsvarande var vid slutet av 2024 medlemmar i Dalarnas Bygdegårdsdistrikt.

Region Dalarna stöder oss med verksamhetsbidrag på 165 000 kronor, för år 2024.

Följande organisationer var under året medlemmar i Dalarnas Bygdegårdsdistrikt: Lantbrukarnas riksförbund, Studieförbundet Vuxenskolan, Hushållningssällskapet samt Centerorganisationerna.

Bygdegårdsdistriktet var under 2024 medlem i följande organisationer: Studieförbundet Vuxenskolan, Dalarnas Folkrörelsearkiv, Konstfrämjandet Dalarna, Föreningen Coompanion (Kooperativ utveckling i Dalarna), Hela Sverige ska leva Dalarna samt Skådebanan Dalarna.

Bygdegårdsdistriktet har fortsatt sin samverkan med bland andra följande: Dalateatern, Dalarnas Museum, Musik i Dalarna, Film i Dalarna, Dalarnas bildningsförbund, Dalarnas fornminnes- och hembygdsförbund, Riksteatern Dalarna, Region Dalarna, RSP (Regionala serviceprogrammet).

Distriktets organisatoriska arbete och information

Dalarnas Bygdegårdsdistrikt är forum för samverkan mellan Dalarnas bygdegårdsföreningar och medlemsorganisationer, som medverkar till distriktets finansiering genom medlemsavgifter.

Samordningen i distriktet sker genom ideella krafter. Ansvar för utbildning och inspiration inom områdena kultur-, miljö- och lokalägarfrågor fördelas inom distriktsstyrelsen. Varje styrelseledamot ansvarar för kontakter med flera bygdegårdsföreningar och besök prioriteras i nya föreningar och vid särskilda behov av råd och stöd för att utveckla och bevara verksamhet. Sakkunniga inom byggnations-, försäkrings-, miljö- och kulturfrågor verkar i direkt dialog med bygdegårdsföreningarna.

Från Bygdegårdarnas riksförbund sänds regelbundet informationsbrev till alla bygdegårdsföreningar. Dalarnas bygdegårdsdistrikt har under många år sammanfattat sin information i bladet Bygdegårdsnyckeln som sänds till alla föreningar och medlemsorganisationer.

Förbundsstämman 2024

Förbundsstämman hölls 1 – 2 juni i Mora. Stämmans högtidliga invigning blåstes in på näverlur av riksspelman Melker Brodin följt av kulning av Kål Berit Sens och Ida Bois. Därefter framförde Mora kulturskolas elever några sånger under ledning av Melker Brodin.

Lokal värd för stämman var Dalarnas bygdegårds distriktsstyrelse. Stämman ägde rum i Moraparken och stämmofesten i Östnors bygdegård.

Foto: Niklas Fischer

31 maj arrangerades en guidad busstur med besök i Nusnäs och Färnäs bygdegårdar. I Nusnäs talade Sebastian Selvén från Dalarnas museum om folkdräktens grammatik o poesi. I Färnäs talade John Eriksson vd för Vasaloppet om demokrati, civilsamhälle och varumärkesutveckling. Bussturen innehöll även ett besök på Grannas A Olsson Dalahästar med guidad visning av dalahästtillverkning. Kvällen avslutades med middag i Öna bygdegård, kvällens kulturinslag framfördes av Peter Jezewski. Distriktsstyrelsen ville bjuda på Dalarna och det fick stämmodeltagarna del av med olika smakprov från hela Dalarna.

Vid förbundsstämman deltog 5 ombud från distriktsstyrelsens och 2 ombud kom från Aspeboda bygdegård samt 4 volontärer. Förbundsstämman som beslutades bli förlagd till Dalarna med endast sex månaders tidsmarginal fordrade bra planering och långa arbetsdagar av samtliga.

Förbundets utvärdering av förbundsstämman visar att stämman fick ett väldigt högt betyg både av deltagare som åkt förut och av nya deltagare vilket var väldigt glädjande.

Föreningsbesök

Distriktsstyrelsen brukar varje år besöka många föreningar inom ett område. Planeringskonferensen i september besökte vi Rättviks kommun och besökte fyra (4) föreningar, Övre Gärdsjö-, Dalfors-, Näset- samt Östanvik bygdegårdar. Konferensen var på Gyllene hornet i Tällberg. Där vi planerade inför det kommande verksamhetsåret.

Distriktsstämma

Distriktsstämman var i Södertuna bygdegård, Borlänge kommun, lördag 23 mars 2024. Inledning av Ewa Wallsten som berättade om Södertuna bygdegård. Distriktsordförande Eva-Lisa Eriksson hälsade alla välkommen till stämma. Till stämмоordförande utsågs Karin Örjes. Ulrika Korkala nyvaldes i styrelsen från medlemsorganisationen Centerpartiet. Alla ombud hade fått anmäla sig i förväg till årsstämman för att få tillgång till handlingarna. Distriktsstämman avslutades med förtäring och underhållning av gruppen En salig blandning.

Årets Bygdegård

Aspeboda Bygdegård utsågs till årets bygdegård 2024. Utmärkelsen är för det fina arbete som gjorts för ungdomsverksamheten, Aspeboda Science club, samt även för sitt miljöarbete. De uppvaktades med tavla och blommor under stämman.

Ca 30 ombud och gäster deltog på distriktsstämman.

Unga i bygdegårdar

Bygdegården ska vara barns och ungas andra hem, en självklar mötesplats för unga där de har vuxnas förtroende att själva skapa och arrangera. Mats-Gunnar Eriksson och Katarina Jernberg har varit ungdomsansvariga under 2024. Filmutrustning finns att låna från förbundet.

Distriktsstyrelsen har uppmärksammat Aspeboda bygdegård samt Sifferbo bygdegård med en penninggåva, diplom och tårta med anledning av deras stora satsningar på ungdomsverksamhet. Aspeboda med Lego-bygg och tävlingar i Sverige och utomlands. Sifferbo med sin satsning på hösten med, Vi skrämmer Sverige, som fick drygt 1 300 barn ut och till byn.

Kulturverksamhet

Bygdegårdsdistriktets vision är att varje bygdegård och bystuga i Dalarna ska fungera som kulturhus i ett levande lokalt kulturliv. Distriktet arbetar aktivt för att främja och underlätta kulturverksamhet runt om i hela Dalarna. Vi i bygdegårdsrörelsen vill medverka till kulturliv med mångfald, god kvalitet, plats för både amatörers skapande och professionella kulturarbetares medverkan. Stor konst i litet format är ledstjärnan för distriktets målmedvetna arbete med professionellt buren kultur.

Distriktet har en egen kulturkatalog på vår hemsida. Där vi framhåller lokala förmågor. Föreningarna har även haft möjlighet att söka kulturbidrag två gånger per år och förening, från distriktet för såväl vuxen- som barnkultur. Under 2024 har elva (11) kulturbidrag delats ut.

Konst i Bygdegårdar

Möjligheterna att via Bygdegårdarnas riksförbund erhålla en kollektion av bildkonst av förnämligt slag deponerad i bygdegården har presenterats vid föreningsbesök och distriktsträffar. Tack vare statsbidraget till Konst åt alla har Bygdegårdarnas riksförbund under årtionden kunnat köpa in och förmedla bildkonst av nu verksamma professionella konstnärer runt om i hela landet. Konsten har spridits dels genom depositioner i alla bygdegårdar som så önskar, dels genom vandringsutställningar med stor konst i litet format.

Lokalägarfrågor

Dalarnas alla bygdegårdsföreningar ska kunna erbjuda allmänheten trygga och bra samlingslokaler, som är tillgängliga för alla. En central uppgift för bygdegårdsdistriktet är därför att ge medlemsföreningarna vägledning i vitala frågor, som gäller såväl ledarskap som lokalers kvalitet och status. Distriktets rådgivning kring byggfrågor, bygdegårdsförsäkring, miljö- och energi, avtals- och stadgefrågor samt föreningsledning har under året genomförts i huvudsak på ideell bas och främst vid föreningsbesök.

Vid alla besök och sammankomster framhåller distriktsstyrelsen betydelsen av föreningarnas förebyggande arbete i försäkringsfrågor. I förebyggande för att minska skador och kostnader och även att sänka försäkringsavgiften.

Vikten av att de lokala föreningarna installerar vattenfelsbrytare och larm i sina lokaler kan inte nog understrykas och har räddat många föreningar/hus från stora kostnader plus att det ger rabatt på försäkringar och investeringsbidrag

Byggverksamheten

Varje bygdegård har sin historia och unika karaktär. För att vara angelägen och väl använd, behöver bygdegården vara modern, lätt att bruka och tillgänglig för alla, inte minst människor som lever med funktionsvariation. Varje föreningsstyrelse har därför ett ansvar att arbeta med husets status och utveckling - på både kort och lång sikt.

Med början år 2019 har föreningarna kunnat utbilda styrelsen i "Säker föreningsgård" och erhållit rabatt på försäkringen. Det arbetet fortgår löpande och det är något distriktet uppmuntrar till vid kontakter med föreningarna.

God ekonomi i bygdegården förutsätter att klara driftskostnader när elpriset stiger. Inkomster genom hög nyttjandegrad, attraktiv verksamhet och klok förvaltning behövs för att klara verksamhet och utgifter.

Kontakter

Varje förening skall utse en kontaktperson för fastighetsfrågor. För att distriktet ska ha en god kontakt med sina föreningar ska varje förening lämna en fullständig årsrapportering till förbundet. Även när föreningar söker bidrag krävs det att årsrapportering är inlämnad till förbundet.

Sifferbo Bygdegård 5 april 2025

Eva-Lisa Eriksson, ordförande

Bengt-Olof Danielsson, vice ordförande

Gertrud Hjelte, sekreterare

Jonny Wikström, kassör

Katarina Jernberg, ledamot

Håkan Johansson, ledamot

Mats-Gunnar Eriksson, ledamot

Ulrika Korkala, C-representant